

Podsumowanie filmu „Do domu”

Sytuacja

Małżeństwo Christine (83) i Fritz (86) mieszkają w domu. **W tym odcinku** pan Fritz ma od pół roku zdiagnozowaną chorobę Alzheimera (średnio zaawansowana demencja). W ubiegłym tygodniu musiał znowu wykonać badanie (MMST) i uzyskał 16 punktów (patrz też formy demencji MMSE/MMST). Pan Fritz zaprzecza, że jest chory, i narzeka na lekarza, który wydał tę diagnozę. Czasami idzie do pokoju hobbystycznego, żeby posprzątać, ale robi coraz większy bałagan. Czasami po prostu siedzi i nic nie robi.

Co TY odpowiesz, gdy zdezorientowana osoba chce wrócić do domu, **CHOĆ** jest w domu?

Treść filmu

Małżeństwo siedzi przy stole. Pan Fritz przesuwając stale ręką po obrusie. Żona pyta go, **DLACZEGO** to robi, i dodaje, że poplamia obrus. Później zauważa, że plamy już tam były. Powinien w końcu się uspokoić; kładzie swoją rękę na jego rękę. Ale gdy tylko go puści, zaczyna od nowa. „Nie, nie znowu” - woła pani Christine. I znowu próbuje trzymać jego rękę. On chce teraz iść do domu. „Gdzie chcesz iść? Przecież jesteś w domu!” On się z tym nie zgadza, a ona odpowiada: „Rozejrzyj się...”, wskazując na meble. Pan Fritz nie uznaje też tego, że mieszkają tam od 40 lat. **ON TUTAJ NIE JEST W DOMU!** Wstaje i idzie.

Analiza

Po pierwsze: pani Christine pyta, „**DLACZEGO**” stale przesuwając ręką po obrusie. W naszym filmie „Systemy pamięci / torowanie”, a także „Kradzież” wyjaśniamy, że pytanie „dlaczego” jest **niekorzystne**, w odniesieniu do osób zdezorientowanych i **w ogóle nie powinno się go używać**. Pan Fritz (gdyby wiedział) z pewnością **nie potrafiłby odpowiedzieć** tak, aby ona była zadowolona. Teraz pani Christine twierdzi, że robi plamy na obrusie, ale plamy tam już były. Jej stwierdzenie jest mało wiarygodne - denerwuje się. Gdy ona próbuje **chwycić jego rękę** i nadal go **krytykuje**, on ma dosyć. Pan Fritz nie czuje się dobrze. A **GDZIE** najlepiej znosi się wstyd? **W domu**. Niemożliwe więc, że **TUTAJ** jest jego dom, ponieważ **TUTAJ** nie czuje się dobrze. Nic nie pomogą wszystkie jej argumenty, że przecież **TUTAJ** jest w domu.

Refleksja

Przesuwanie ręką albo skubanie koszuli itp. często występuje w przypadku demencji. Znaczenie tych czynności nie jest do końca jasne.

Wiele osób skubie (pozornie nerwowo) swoje ubranie lub przedmioty w przypadku zdenerwowania - być może jest to **bodziec dla mózgu**, może **potrzeba czucia siebie samego, odbierania bodźców, bycia potrzebnym, zainteresowania, zajęcia?**

Może jest to tylko **sygnał** na zewnątrz, gdy osoba nie może się wystawić. Jeśli **mimika** jest wtedy **spokojna** i zrelaksowana, sytuacja powinna być prawidłowa, ale czasami mina jest **naprężona**. Może występują **bóle**, których nie chory nie potrafi nazwać? **Głód? Strach?** Inne stany niepokoju? Jeśli pozytywnie zinterpretujemy przesuwanie ręką po obrusie, to możemy się cieszyć, że osoba chce coś wyrazić; możemy spróbować jej coś zaoferować lub dać jej do rąk jakiś przedmiot (poduszkę, koc), aby mogła odczuć bodźce.

Żądanie pójścia „do domu” często **NIE** jest pytaniem o to, „**GDZIE?**”, tylko o to, „**JAK?**” - zależy to również od okoliczności.

Ktoś w domu seniora może rzeczywiście chcieć **wrócić do domu**, w którym wcześniej mieszkał. Osoby zdezorientowane pod względem czasu mogą się czuć obco we własnym domu, ponieważ może właśnie przeżywać **czasy dzieciństwa** lub młodości i pojawiają się im obrazy **domu rodziców**. Bardzo często jest to jednak wyraz **dyskomfortu** i złego samopoczucia **tu i teraz**. **Wyjaśnienia**, że jest się w domu, **zwykle NIE pomagają** (np. informacja o adresie, meblach itp.). Ale jeśli ktoś po takich wyjaśnieniach jest spokojny, nie oznacza to, że je zaakceptował. Może to być także rezygnacja, bezradność, poczucie, że jest się opuszczonym.

Za pomocą **pytań** (co? kto? kiedy? jak? gdzie? - ale nigdy dlaczego? po co?) można wyjaśnić, jakie występują **uczucia** i być może zidentyfikować też **potrzeby**, np. „Jak więc jest w domu?”, „Kto więc jest w domu?”, „Co robisz, gdy jesteś w domu?” itd.

Być może pytanie „**KTO** jest w domu” obejmuje także imię psa, którego osobie brakuje, albo rodzeństwo?

Może chodzi o miłość i bezpieczeństwo? Być może na pytanie o to, **CO** chce robić w domu, pan Fritz odpowiedziałby, że ma coś do zrobienia. Wtedy możemy go zapytać o pracę, pochwalić za pracowitość i ostatecznie uznalibyśmy zapewne, że „chce być potrzebny”, że „potrzebuje zadań”. Możemy to uwzględnić w codziennym przebiegu dnia. Prosić go o pomoc tu i tam. A gdyby chodziło o psa, to czy moglibyśmy spróbować nawiązać kontakt ze zwierzętami (u sąsiadów? znajomych? zwierzęcych terapeutów?), poszukać starych zdjęć, na których może jeszcze znajdować się to zwierzę. Nawet jeśli nie możemy dać poszukiwanej miłości, nadal możemy zapewnić pewne

bezpieczeństwo poprzez NASZE zachowanie. Dlatego możemy starać się o **bliskość**. Siadamy przy naszym kliencie (zapytać wcześniej, czy nie mają nic przeciwko temu). **Ciepło fizyczne** może pomóc w przekazywaniu ciepła psychicznego (koc, ciepłe buty, sweter, zupa, herbata itp.). Również **dotyk** często pomaga (jeśli jest akceptowany). Już samo nasze zainteresowanie jest pomocne. Jeśli osoba chce odejść, należy spytać, czy można iść z nią. Poczekać na dobrą okazję podczas rozmowy i zaproponować: „To ciekawe, proszę mi opowiedzieć więcej na ten temat... chodźmy na kawę i opowie mi Pan, jak to było...”

Zdobyta wiedza

Jeśli ktoś chce wrócić do domu, nie należy wyjaśniać, ŻE ta osoba jest w domu. Gdyby takie logiczne rozumowanie było dla tej osoby możliwe, sama by to przecież zrozumiała. Sprawdzić, co się za tym kryje, za pomocą pytań „co? kto? kiedy? jak? gdzie?” (nie DLACZEGO?)

Zachować spokój. Istnieje powód tego żądania (osoba przeżywa siebie jako dziecko i szuka domu rodzicielskiego; czuje się nieswojo, nie znajduje sensu życia i chce iść tam, gdzie jest potrzebna; szuka bezpieczeństwa, miłości). Należy określić jej uczucia i potrzeby. Starać się jak najlepiej zaspokajać codzienne potrzeby chorego.

Polecana bibliografia

Różne książki poświęcone demencji lub posty internetowe.

Patrz też nasz film „Kradzież”

Patrz też nasz film „Systemy pamięci”

Patrz też nasz film „Współpraca” (szukanie sensu)